

הנדון: חמשת סעיפי הדרישות להסכמים קואליציוניים

לקראת סבב השיחות בחודשים הקרובים במאמצים להקמת ממשלה, אנו פונות אליך בכדי לוודא שבכל הסכם קואליציוני יעוגנו זכויות של נשים ושוויון מגדרי. לפניך חמשת סעיפי הדרישות הקואליציוניות אותן אנו רואות כבסיס לכינון ממשלה הרואה למול עיניה את טובת הנשים בישראל:

1. ייצוג והשפעה מגדרית:

הסעיף: סיעות הקואליציה יתחייבו לתיקון חקיקה להעלאת ייצוג הנשים בכנסת. כמו גם, אכיפה של חוק שיווי זכויות האישה ותיקון שמחייב חשיבה מגדרית בכל קביעת מדיניות ממשלתית.

דברי הסבר: מזה מספר עשורים שאחוז הנשים בכנסת אינו משתנה, נדרשת התערבות בחקיקה שתבטיח את העלאת אחוז הייצוג של נשים בכנסת. בנוסף יישום והרחבת חוק שווי זכויות האישה, בהלימה עם המחויבות הבינלאומית של ישראל לקדם הטמעת חשיבה מגדרית, לרבות קבלת מידע ונתונים, בכלל קביעת מדיניות/שינוי חקיקה/תקצוב, כדי לתת את הדעת להשפעה שיש לעיצוב מדיניות על נשים וגברים בחברה הישראלית. כמו כן יש להקים מנגנון אכיפה אפקטיבי ליישום החוק.

2. תכנית לאומית לקידום תעסוקת נשים

הסעיף: סיעות הקואליציה מתחייבות לפעול לגיבוש תכנית לאומית לקידום תעסוקת נשים; מענקים לתמרץ תעסוקה, פיתוח מסלולי הכשרה להעסקה איכותית במיוחד לנשים מהחברה הערבית והמגזר החרדי. בנוסף לקידום חקיקת תקופת לידה והורות המיועדת לאבות (בני / בנות זוג), בת חודש ימים לפחות, בנוסף לתקופת הלידה וההורות הקבועה כיום בחוק עבודת נשים.

דברי הסבר: נתונים שנאספו על ידי לשכת התעסוקה והמוסד לביטוח לאומי בתקופת הקורונה מעידים כי המשבר הכלכלי-תעסוקתי פגע בעיקר ובמיוחד בתעסוקת נשים בישראל (והפגיעה אף הוחמרה בקבוצות מוחלשות של עובדות, כגון עובדות חד אימהות, חרדיות וערביות). הסיבות לכך נעוצות בגורמים רבים המאפיינים את תעסוקת הנשים בישראל ואי השוויון המגדרי הקיים בשוק התעסוקה בישראל. נשים עובדות בשיעורים גבוהים יותר במקצועות שהושפעו מהסגרים (מכירות, תיירות, טיפול וסיעוד, חינוך וכד'), במשרות זוטרות ולא ניהוליות, ובמשרות חלקיות, זמניות ושעתיות. גם סגרי מערכות החינוך והעדר פתרון של מסגרות חינוכיות לילדים השפיעו רבות על יכולתן של עובדות שהן אמהות לילדים/ות צעירים/ות להמשיך לעבוד. כך, שיעור הנשים בקרב דורשי העבודה בסגר האחרון האמיר ל-70% ושיעור האמהות לילדים מתחת לגיל 18 מתוך כלל המובטלים היה גבוה ב-20% משיעורם של האבות. לנתונים אלה יש היבטים קצרי טווח וארוכי טווח והם אמורים לעורר דאגה גדולה בקרב מקבלי ההחלטות, השפעת תעסוקת נשים על כלכלת המדינה ועל קידום שוויון מגדרי מכרעת. מכאן שיש לגבש תכניות ממשלתיות לשילוב מחדש של עובדות במקומות עבודתן טרום הקורונה על ידי מענקים כספיים למעסיקים ולתמרוץ תעסוקת נשים במקצועות איכותיים, משרות בכירות ובמקצועות נדרשים בפרופיל העסקה גבוה ומתקדם. התכנית צריכה להיות בעלת יעדים מדידים ובמעקב על ידי ועדת המשנה לתעסוקה. מנהלת ההכשרות המקצועיות תבנה את התכנית תוך שימת דגש על ניתוח נתוני ביקוש ושימוש בהכשרות מקצועיות רלוונטיות מבחינה מגדרית, עידוד נשים להצטרף להכשרות מקצועיות בתחומי ההיי-טק ותחומים איכותיים ומשתלמים נוספים ועל ידי הסרת הפגיעה בדמי אבטלה לנשים המשתתפות בהכשרות מקצועיות.

אמצעי נוסף ומוכר מחקרית להגברת השוויון בשוק התעסוקה הינו חוק שיאפשר תקופת לידה והורות ייעודית לאבות. ניסיוןן של מדינות אשר נוהגות מדיניות כזאת, מראה כי אבות אשר יוצאים לתקופת לידה והורות נוהגים להיות מעורבים יותר בעבודות הבית והטיפול בילדים לא רק במהלך תקופת הלידה וההורות עצמה, אלא גם לאחריה, במיוחד כאשר הם מנצלים לפחות כמה שבועות של תקופת לידה והורות. בנוסף לחלוקה שוויונית יותר של עבודות הטיפול והבית, נורמליזציה של תקופת לידה והורות לאבות צפויה להפחית תופעות של אפליה מגדרית במקומות העבודה ולהפחית את הפגיעה בתעסוקת נשים שמתרחשת לעתים קרובות בעקבות הולדת הילדים וההיעדרות הארוכה הנלווית לה.

3. מאבק באלימות נגד נשים

הסעיף: סיעות הקואליציה יפעלו למימוש ותקצוב מלא בסך 250 מיליון ש"ח לתכנית הלאומית למאבק באלימות נגד נשים ובתוך זה חקיקה מיידית של חוק איזוק אלקטרוני לאכיפת צווי הרחקה, חוק חובת שיקום גברים אלימים והרחבת תכולת חוק הטרדות מיניות במקומות עבודה.

דברי הסבר: מאות אלפי נשים בישראל חשופות לסוגים שונים של אלימות הפוגעת באופן הקשה ביותר בחייהן ובחירותן. נדרשים צעדים אקטיביים המיישמים את מלוא הכלים לטיפול בתופעה למניעתה, שרק הם יאפשרו שינוי משמעותי, הן ברמת הפרט והן ברמה החברתית. במהלך השנים האחרונות גובשו מספר תכניות ממשלתיות מקיפות להתמודדות ומניעת האלימות כלפי נשים על ביטויה השונים אך ללא תקצוב וחקיקה משלימה לא ניתן לפעול למיגור האלימות הגואה כנגד נשים.

4. הפרדה מגדרית

הסעיף: סיעות הקואליציה מחויבות לכך שלא יעשה כל שינוי המאפשר פגיעה והדרת נשים בנוסח חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור למקומות ציבוריים, תשס"א-2000, ולא תקודם כל חקיקה אחרת שמאפשרת הדרת נשים מהמרחב הציבורי והפלייתן בשירות ציבורי. לא תתאפשר הרחבת ההפרדה המגדרית באקדמיה בשירות המדינה וברשויות המקומיות.

דברי הסבר: הדרת נשים מהמרחב הציבורי והפלייתן בקבלת שירות ציבורי הן פעולות אסורות המנוגדות לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, עומדות בניגוד גמור לעקרון השוויון וכן מהוות הפרה של חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, תשס"א-2000. הפרדה מגדרית היא אחד האמצעים האפקטיביים להדרת נשים, זוהי תופעה שהולכת ומתרחבת בהיקפה ומבקשת למנוע מנשים גישה שווה לשירותים ולמרחב הציבורי, ויש בה כדי לפגוע בצביון המדינה. הדרת נשים דוחקת נשים לשולי החברה, מחזקת סטריאוטיפים והסללה מגדרית ומייצרת חלוקת משאבים ציבוריים שאינה שוויונית. יש לוודא כי מעמדן של נשים וזכותן לנוכחות שווה במרחב הציבורי נשמרת ומובטחת.

5. חינוך מגדרי

הסעיף: סיעות הקואליציה יתמכו בקידום תכנית חינוכית לשוויון מגדרי בכל מערכות החינוך בישראל.

דברי הסבר: מערכת החינוך היא קריטי בחשיבותו בעיצוב תפישות מגדריות ופני החברה. מערכת החינוך מוכרחה להיות רגישה למגדר, כדי שלילדות ולנערות באמת תהיה נוכחות שווה בכיתה ובכלל המקצועות, וכדי שלבנים ונערים יינתן מענה חינוכי וחברתי פתוח ומכיל. הדרשה הזאת לא יכולה להיות מכוונת רק למערכת החינוך הממלכתית: כל זרמי החינוך בישראל מוכרחים לכלול בתוכם את האפשרות השווה לבנות

ולבנים. השדרה החינוכית כולה צריכה להבין את המשמעות המזיקה הקיימת היום בחלק מבתי הספר כלפי בנים ובנות. רק מערכת רגישה מגדרית תוכל לקיים את תכליתה: עיצוב תלמידי ותלמידות ישראל כסקרנים וסקרניות, בעלות ביטחון עצמי ויכולת לימוד ושינוי, ועם האפשרות לשגשג בחברה, בהתאם לכישוריהן ולכישוריהם, רצונן ורצונם, שאיפותיהן ושאיפותיהם, ובלי תלות במגדר. בנוסף, מערכת החינוך חייבת לתת לתלמידות ולתלמידים כלים חינוכיים לפיתוח מערכות יחסים בריאות ותקינות, ללמדם לזהות סימני אזהרה לאלימות מגדרית ודרכי התמודדות עם יחסי הכוח בין בנים לבנות.

חמשת הסעיפים הם צעדים ראשוניים לתיקון אי שוויון מגדרי ולקידום מעמדן של נשים בישראל, אנו רואות בך שותפה להבנת הצורך בצעדים אלו ומקוות שתוכלי לקדם את שילובם בהסכמים הקואליציוניים הקרבים.

בברכה,

יעל מרים סיני

עו"ד דנה מיטב

מנהלת קשרי כנסת וממשל

מנכ"לית

שדולת הנשים בישראל

שדולת הנשים בישראל